සංක්ෂේප[illegible]

ශ්‍රී ලංකාවේ අඳ ගොවි ක්‍රමය සම්බන්ධ දීර්ඝ ඉතිහාසයක් ඇ[illegible]
ගොවිතැන හා සම්බන්ධ ක්‍රියාවලිය නීතිමය රාමුවක් යටතට [illegible]
පැවත ආ අඳ ගොවිතැන සම්බන්ධ ප්‍රබලතම ගැටළුව නිර්මා[illegible]
සංවර්ධන පනත ඉදිරිපත් කිරීමත් සමගය. මෙම පනතින් බල[illegible]
සිටින ලද කුඹුරු ඉඩම් ඔවුන් විසින්ම මිලදී ගැනීමට පෙළඹවීම [illegible]
ගෙවා ඉඩම් හිමියා විසින්ම ඉඩම ලබා ගැනීමයි. මෙම අපේක්[illegible]
තිබීම නිසා පෙර මෙන් මුල් අඳ ගොවියාගෙන් පසු අනුප්‍රාප්[illegible]
අලුතින් අඳ ගොවීන් බිහිවීම සිදු නොවීය. ඉඩම් මිල දී ගැනී[illegible]
මුදල් පහසුකම් සැලසීම සඳහා ඉඩම් බැංකු ක්‍රමයක් ස්ථාපිත[illegible]
කිසිවක් ක්‍රියාත්මක වුයේ නැත. මුල් අඳ ගොවියාගෙන් පසු [illegible]
උරුමවීමේ නීතිමය පසුබිම මෙම පනත යටතේ අක්‍රිය වීම [illegible]
සුරක්ෂිතතාවය ඉවත් විය. එසේ වුවත් රජයේ පොහොර [illegible]
වාසිදායක තත්ත්වයන් යටතේ වී වගාව පිළිබඳ නව උද්[illegible]
ගොවීන්ට දී තිබුණු ඉඩම් ආපසු ගැනීමට කටයුතු කිරීමත් ස[illegible]

2008 වර්ෂයේ සංඛ්‍යා ලේඛන අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු වී වග[illegible]
වගා කරන බව හෙළි වේ. ඒ අනුව අඳ ගොවීන් විසින් අක්[illegible]
හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයේ අඳ ගොවීන් 16767 දෙනෙකු වී ව[illegible]
සැලකිය යුතු ප්‍රතිශතයක් අඳ ගොවීන් නියෝජනය කරන [illegible]
කෘෂිකර්මාන්තය මුහුණ පා සිටින ගැටළු අධ්‍යයනය කිරීම දේ[illegible]
බැවින් මෙම අධ්‍යයනය සිදු කරන ලදී, මෙම අධ්‍යයනය ප්‍රධා[illegible]
2010 කෙටුම්පත් කර ඇති නව අඳ ගොවි පනතේ එක් එක් [illegible]
මෙන්ම ගොවිජන ක්ෂේත්‍රයේ නිලධාරීන්ගෙන් ඉලක්ක කණ්ඩායම්[illegible]
හා ප්‍රශ්නාවලී සමීක්ෂණ ක්‍රමය මගින් අඳ ගොවීන්ගේ හා [illegible]
අධ්‍යයනය කිරීමයි.

අභිනවයෙන් කෙටුම්පත් කරන ලද අඳ ගොවි පනත් කෙටුම්[illegible]
වශයෙන් එක් ඉඩම් හිමියෙකු යටතේ වගා කළ හැකි [illegible]
සිදු කර ඇති යෝජනාව සම්බන්ධයෙන් ගොවීන්ගේ [illegible]

කමිටුවේ තක්සේරු වටිනාකමද, විවෘත වෙළෙඳපොලේ වටිනාකමද සලකා බලා සාධාරණ මිලකට ඉඩම් විකිණීමට අවස්ථාව සැලසෙන තත්ත්වයක්ද යෝජනා කරන ලදී. එහිදී, මුදල් අගහිඟකම් ඇති අඳ ගොවීන් සඳහා පහසු පොළී යටතේ ණය සැපයීමේ ආයතනයක් ස්ථාපිත කිරීමටද වැඩිදුරටත් යෝජනා විය. ගොයම් කැපීම සහ අස්වැන්න කමතින් ඉවත් කරගැනීමට අදහස් කරන දින අවම වශයෙන් දින 14කට කලින් ඉඩම් හිමියාට සහ ගොවිජන සංවර්ධන කමිටුවට දැනුම් දිය යුතුය යන යෝජනාවද අනුමත කෙරිණි. අස්වැන්න වැඩිවීමත් සමග ඉඩම් හිමියාට ගෙවන ප්‍රවේණිය වැඩි කිරීමට යෝජනා වූ අතර· ඒ අනුව එක් එක් දිස්ත්‍රික්කවල විවිධ ප්‍රදේශවල සාමාන්‍ය වී අස්වැන්න ගණනය කර අස්වනු ඉහළ දිස්ත්‍රික්කයක දී ඉහළ ප්‍රවේණියක්ද අඩු දිස්ත්‍රික්කයක දී අඩු ප්‍රවේණියක්ද අදාළ දිස්ත්‍රික්කවල ගොවිජන සේවා නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්වරුන් විසින් දැනුම් දෙනු ලැබීම සුදුසු බවට යෝජනා කිරීමත්, ප්‍රවේණිය, ගෙවීම පැහැර හැරීම, නියමිත කාල සීමාව තුළ බද්ද නොගෙවීම එනම් අස්වැන්න නෙළා දින 13ක් ඇතුළත ප්‍රවේණිය ගෙවිය යුතු බව හා දින 13 පසු වූ විට පළමු දිනයේ සිට හිඟ සේ සැලකීමටත් යෝජනා ඉදිරිපත් විය. අස්වැන්න ඉහළ මට්ටමකින් පවත්වාගෙන යාම සඳහා කාර්යක්ෂම ලෙස කුඹුරු වගා කොට ඉහළ අස්වනු නෙළා ඊට සාපේක්ෂව ඉහළ ප්‍රවේණියක් ගෙවීම සඳහා ගොවීන් පෙළඹවීම මඟින් ජාතික නිෂ්පාදනය වැඩිවීමත් අඳ ගොවියා ආරක්ෂාවීමත් ඉඩම් හිමියන් තෘප්තිමත් වීමත් සිදුවනු ඇතැයි යෝජනා කෙරිණි.

අඳ ගොවියාගේ සමාජ ආර්ථික තත්ත්වය පිළිබඳ අධ්‍යයනයේදී හෙළි වූ කරුණු අනුව අඳ ගොවීන්ගෙන් 50%ක් නියෝජනය කරනුයේ අවු. 52-65 වයස් කාණ්ඩයයි. අධ්‍යාපන මට්ටම වුයේ ද්විතීයික අධ්‍යාපන මට්ටම වූ 6-13 ශ්‍රේණි දක්වා අධ්‍යාපනය ලබා තිබීමයි. මේ අතර මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ අඳ ගොවීන්ගෙන් 6%ක් උපාධිධාරීන් වූ අතර අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ අඳ ගොවීන්ගෙන් 15%ක් පාසල් අධ්‍යාපනය නොලැබුවෝ වූහ. අඳ ගොවීන්ගෙන් බහුතරයකගේ ප්‍රධාන රැකියාව ගොවිතැන බව හෙළි වූ අතර ඒ හම්බන්තොට 93%ක්, මාතර 69%ක් හා අනුරාධපුර 77%ක් ලෙසිනි. ඔවුන් නිරතව සිටින වෙනත් රැකියා මාර්ග ඉතා අඩු බව හෙළි වන අතර හම්බන්තොට 84%, මාතර 69%, අනුරාධපුර 70%ක් වෙනත් රැකියාවක නිරත නොවන අතර එකම රැකියාව ගොවිතැන විය.

එක් අඳ ගොවියෙකුට ඉඩම් හිමියන් එක් කෙනෙකු හෝ කිහිප දෙනෙකු යටතේ වගා කිරීම කළ හැකි අතර සමීක්ෂණ තොරතුරු අනුව එක් ඉඩම් හිමියෙකු යටතේ පමණක් වගා කරන අඳ ගොවීන් වැඩි පිරිසක් හමු විය. අඳ ගොවිතැන කාලත්‍රයාට දරුවන්ට සහ ළඟ ලේ ඥාතීන්ට උරුමවීම නීතිය අනුව සිදුවන අතර වර්තමානයේ දී වැඩිම අඳ ගොවීන් සංඛ්‍යාවක් හමුවන්නේ දෙවන පරපුරේ අය ලෙසිනි. එනම් පිය පුතු සම්බන්ධතාවයයි. ඉඩම් හිමියා හා අඳ ගොවියා අතර ඥාති සම්බන්ධතාවයක් හෙළි නොවේ. අඳ කුඹුරුවල ප්‍රවේණිය ගෙවීම සම්බන්ධයෙන් විමසීමේදී අනුරාධපුරය හා හම්බන්තොට යන දිස්ත්‍රික්කවල අඳ ගොවීන්ගේ බහුතර කැමැත්ත වුයේ ස්ථාවර ප්‍රවේණිය ගෙවීම වන අතර මාතර වැඩි කැමැත්ත 1/4 ප්‍රවේණිය ගෙවීමය. අඳ ගොවි පවුල්වල සෙසු සාමාජිකයන්ගේ අධ්‍යාපන මට්ටම අනුව බහුතරය ද්විතීක අධ්‍යාපනය පමණක් ලබා සිටින අය වේ. මෙම පවුල්වල සාමාජිකයන්ගේ ජීවන මාර්ග වශයෙන් හෙළි වී ඇත්තේ කෘෂිකර්මයෙන් බැහැර වෙනත් ස්ථාවර රැකියා මාර්ග නොව පවුලේ කෘෂිකාර්මික කටයුතුවලටම උදවු වීමයි.

ඉඩම් හිමියාගේ සමාජ ආර්ථික තත්ත්වය සම්බන්ධයෙන් විමසීමේ දී ඉඩම් හිමියන්ගේ වයස් ව්‍යාප්තිය අනුව බහුතරය අවු 55 හෝ ඊට වැඩි වයස්වල සිටින බව හෙළි විය. ඔවුන්ගේ රැකියා නියුක්තිය 75%ක් විය. රැකියාවක් ලෙස ගොවිතැනෙහිම නිරතව සිටි පිරිස ඉඩම් හිමියන්ගෙන් 39%ක් විය. සෙසු පිරිස පෞද්ගලික අංශයේ රැකියා හා වෙළෙඳාම, යනාදී රැකියාවල නිරතව සිටියහ.

තම කුඹුර අඳ ගොවියෙකුට දී වගා කරගැනීමට හේතුව ලෙස අනාවරණය වුයේ ඉඩම් හිමියාට වගාව සඳහා යෙදීමට කාලය මදිවීම හා අඳ ගොවියාද සමග ඉඩම මිලට ගැනීමට සිදු වීමය. ඉඩම් හිමියන් සතු අඳ ගොවීන් පිළිබඳව සැලකූ විට ඉඩම් හිමියන් 57%ක් තමන් යටතේ එක් අඳ ගොවියෙකු පමණක් වගාවට යොදවා ගෙන

තිබුණි. හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයේ ඉඩම්හිමියන් 77%කට එක් අඳ ගොවියෙකු සිටි අතර අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ ඉඩම් හිමියන් 62%කට අඳ ගොවීන් දෙදෙනෙකු සිටි බව හෙළි විය.

ඉඩම් හිමියන් විසින් අඳ ගොවීන්ට වගාව සඳහා ලබාදී තිබූ ඉඩම් විශාලත්වය අනුව බලන කල හම්බන්තොට වැඩි ඉඩම් ප්‍රමාණයක් (61%ක්) අක්කර 1-3 අතර විය. මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ අඳයට දුන් ඉඩම්වලින් 29%ක් අක්කර 1 ට අඩු වූ අතර අක්කර 1-3 අතර විශාලත්වයක් සහිත ඉඩම් 29% ද, අක්කර 3-5 අතර විශාල ඉඩම් ද 29% විය. අනුරාධපුර 37% අක්කර 1-3 අතර ප්‍රමාණයේ ද තවත් 37%ක් අක්කර 3-5 තරම් විශාලත්වයේද එවා බව හෙළි විය.

ප්‍රවේණිය ලබා ගැනීම සම්බන්ධව ඉඩම් හිමියන්ගේ ප්‍රතිචාරය අනුව ඉඩම් හිමියන්ගෙන් 43%ක් අස්වැන්නෙන් 1/4ක් ප්‍රවේණිය ලෙස ලබා ගැනීමට කැමැත්ත පළ කර ඇති අතර, 25%ක් යම් නිශ්චිත වී බුසල් ප්‍රමාණයක් ප්‍රවේණිය ලෙස ලබා ගැනීමට කැමතිව සිටියහ.

කුඹුරු ඉඩම් විකිණීම සම්බන්ධයෙන් ඉඩම් හිමියන්ගේ 82%ක ප්‍රතිචාරය වූයේ ඉඩම් විකිණීමට අකමැති බවය. අඳ ගොවීන් විසින් කුඹුරෙන් ලබා ගන්නා ලද අස්වැන්න පිළිබඳ ඉඩම් හිමියන්ගේ ප්‍රතිචාරය වූයේ කුඹුරෙන් වැඩි අස්වැන්නක් ලබා ගැනීමට නම් කුඹුර අයිතිකරු විසින්ම වගා කිරීම අවශ්‍ය බව යි.